

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 6 • год. CII • 24 март 2023 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

90 ГОДИНИ ТРАКИЙСКИ ЖЕНСКИ СЪЮЗ

ТРАКИЙСКИЯТ
ЖЕНСКИ
СЪЮЗ
И ДЕНЯТ
НА ТРАКИЯ

На стр. 3

26 МАРТ – ДЕН НА ТРАКИЯ И СИМВОЛ НА БЪЛГАРСКАТА ПАМЕТ

Паметна дата в летописа на
Съюза на тракийските дружества в България

ПРОФ. ДИН СВЕТОЗАР ЕЛДЪРОВ

На 26 март (13 март по стария календарен стил) честваме Деня на Тракия. В този ден през 1913 година българската армия написа най-славната страница в своята история. След близо шестмесечна обсада и 24-часова денонощна атака Одрин падна. Измокрен, гладен, уморен, българският войник изуми света със своя подвиг.

Одринската епопея е най-високият връх на българската бойна слава, който всяка година си припомняме със заслужена гордост.

Денят на Тракия е празник и на Съюза на тракийските дружества в България – организацията, която обединява в своите редици потомци на тракийските българи. За тракийци датата 26 март е символ на борбата за свобода и готовността за саможертва, ден за прослава на загиналите герои, но и паметен ден за преклонение пред жертвите на едно от най-трагичните събития в новата българска история.

Разорението на тракийските българи от турската войска през лятото на 1913 година, в разгара на Между-

юзническата война, в същността си е етническо прочистване и геноцид, които също трябва да помним.

Подвигът и саможертвата на нашите предци, бойната слава на българската армия и героичната история на тракийци, триумфът и мъката на националния идеал, символизирани от Деня на Тракия, 26 март – Одринската епопея и разорението на тракийските българи – ще живеят вечно в националната памет, само ако ги помним, тачим и се вдъхновяваме от тях.

Тъкмо затова заветът на тракийци, който е и лозунг на Съюза на тракийските дружества в България, гласи: Не забравяйте, но не отмъщавайте!

Затова, като се прекланяме пред героите на Одринската епопея и пред жертвите на разорението, нека си спомним за подвига на българската армия и величието на българския войник, за героичната борба на тракийските българи за свобода и национално единство, за смисъла на саможертвата и за корените на победния дух, за несломимата сила на националния идеал.

За шест месеца от октомври 1912 до март 1913 година светът става свиде-

тел на най-грандиозната дотогава концентрация и динамика на военна сила и бойна мощ. На 5 октомври 1912 година, на едно пространство, разположено симетрично около 50-километровата ос, колкото приблизително е разстоянието между Одрин и Лозенград, т.е. в сърцето на 37 Източна Тракия, се изливат една срещу друга две могъщи човешки вълни, заредени със стомана, барут и ярост.

На трите български армии – 1-ва, 2-ра и 3-та, които общо наброяват над 200 000 души, противостои приблизително равен по численост противник, съставен от Източната Турска армия и Одринския гарнизон. Заедно с оперативните резерви, тиловите части и постоянно прехвърляните от другите райони подкрепления числеността на въоръжените мъже надхвърля половин милион.

В срещните боеве на 9 и 10 октомври при Гечкенли, Селиолу, Ескиполос, Петра и Ериклер смелото българско сърце надделява, волята на противника е пречупена и Източната турска армия се отдръпва като попарена, изоставяйки Лозенградската крепост без бой.

ПОЗИЦИЯ НА ВК НА СТДБ

През 2023 г. се навършват 110 години от погрома над мирното българско население в Одринска и Беломорска Тракия. Какви са историческите факти?

До Балканската война българското население в Тракия е около 350 000 души, като най-компактно това население живее в района на българо-турската граница – в Одрински и Лозенградски вилает и по-малко в останалите части. През 1912 г. българските войски освобождават цяла Тракия и правото на България над тази територия не е оспорвано от никого. То е и международно признато с Лондонския мирен договор от 17/30 май 1913 г., с който приключва Балканската война срещу Турция. С Междусъюзническата война Турция реокупирва Източна Тракия и за две-три денонощия прогонва почти всички българи от Източна Тракия. Конфискувани са 3,5 млн. декара частна българска земя, прогонени са повече от 360 000 души, от които са избити повече от 60 000 български жени, деца, мъже. Тези събития са придружени от подписването на Цариградския мирен договор 16/29 септември 1913 г. и Одринското съглашение 2/15 ноември 1913 г. които предвиждат известна компенсация на бежанците и връщането на някои от тях в Турция, но те не се спазват от турското правителство. Независимо от много дипломатически усилия българското правителство не успява да защити правата на българските бежанци. Каузата на тракийските бежанци е окончателно загубена с подписването на Ангорския договор от 1925 г. който забранява завръщането на бежанците и отнема тяхното имущество в полза на Турция.

Когато говорим за защита правата на тракийските наследници на прогонените от Турция техни деди трябва да отчитаме следните обстоятелства:

В случая става дума за бежанци, а не просто за изселници или икономически емигранти. Изселването на тракийските българи и заграбването на имотите им от турската държава е пример за етническо прочистване, съпроводено с изстребление, т.е. с физическо унищожение. Мащабите на разорението и използваните средства отговарят на всички характеристики на престъпното деяние геноцид, дефинирано от ООН. Тракийският геноцид е първия в историята на XX век. Той бележи началото на един феномен, който в следващите десетилетия се превърна в един от най-големите световни проблеми.

Продължава на 2-а стр.

Продължава на 2-а стр.

26 МАРТ – ДЕН НА ТРАКИЯ И СИМВОЛ НА...

Продължение от 1-а стр.

Цялата тази човешка маса се излива на юг, за да се срещне повторно на още по-тясно пространство по линията Люлебургаз–Бунархисар.

Петдневните кръвопролитни боеве на 15–19 октомври, в които българският боен дух 38 то на човека пред технологията, респективно на боеца пред оръжието. Независимо дали се дефинира като „боен дух“, „морална подготовка“, „психологическа мотивация“, „народопсихология“ или „национален характер“, дълбоко у човека е посято семето на бъдещата победа. Пресметнат в пари, бойният дух струва несравнимо по-малко от скъпите технологии, но без него и най-модерните оръжия не струват нищо.

Гениални са онези военачалници, които го откриват у своите бойци. Побеждават онези народи, които го култивират в своите недра.

През 1913 година в Париж и Франция мнозина военни специалисти сериозно вярват, че българската победа при Одрин е станала възможна само заради тактико-техническото превъзходство на артилериите системи на Шнайдер-Крьозо над Круп. По същото време в Петербург и Русия политиките говорят за триумф на славянството и възхваляват славянските победи.

Генералният щаб на германската армия се опитва да убеди самия себе си, че заслугата за превъзходството на българската армия се дължи преди всичко на немския гений на цар

Фердинанд.

Някога злонамерени чужденци пръскаха клеветата, че българските победи в Балканската война се дължали на варварските инстинкти и вродената жестокост на българското племе, днес други си позволяват да ги свеждат едва ли не до генетична резистентност към холерата, която иначе косяла безпроблемно турците.

Единственото, което издържа всяка научна критика и не подлежи на съмнение, е, че победата принадлежи на българския войник, изпълнил истинския възрожденски дух. Не модерно оръжие, силна имунна система или жестоки стадни инстинкти, а гордост от напредъка на свободна и независима България, гняв заради потиснатите и онеправдани сънародници в Македония и Тракия, упование в силата и способностите на българската армия, и вяра, твърда вяра, че националното обединение е постижимо, че то може и трябва да бъде осъществено тук и сега, в Балканската война, при Лозенград, Люлебургаз, Булаир и Одрин.

И българският войник го направи. Направи го, въпреки че според военната статистика от онова време той е „най-евтиният войник“ в Европа – средногодишният разход на един войник в България през 1910 г. възлиза на 632 лв., в Сърбия – 750, в Русия – 828, в Гърция и Италия – 1064, в Австрия – 1073, във Франция – 1134, в Германия – 1861.

Направи го, въпреки че заради политиката на бюджетни икономии, наричана тогава политика на „сгъстени щатове“, и допуска-

нето на откупуване от военна служба, срочни намаления и облекчения по семейни, професионални и други причини ръстът на наборите в последните години преди войната намалява, 39 вместо да става тъкмо обратното.

Направи го, въпреки че по същата причина непопълнените с офицери щатове за военное време възлизат на 4600 или близо 40% по-малко от необходимото. Направи го, въпреки че в самото навечерие на войната в Народно-то събрание и в печата се води разгорещен дебат за намаляване на срока на военната служба от две години на година и половина.

Направи го, въпреки че когато войната вече е обявена, се оказва, че не достигат поне 50 000 пушки и дошлите чак от Америка доброволци за Македоно-одринското опълчение трябва да тръгнат към бойното поле с голи ръце. Направи го, въпреки че беше съскъсан шинел, протрити цървули и празна раница.

Затова Балканската война изобщо и Одринската епопея в частност е дело само и преди всичко на българския национален дух, изпълтен в бойците и командирите по бойните полета на Тракия. Победите в тази война са техни победи. „Най-големият изпит за народите“, по думите на народопсихолозите, беше спечелен с отличен от българския народ, облечен във военна униформа.

За съжаление, по примера на войската и народа не можаха или не пожелаха да се подравнят и т. нар. „елити“, които тотално се провалиха на полето на политиката и дипло-

мацията. Те пропаднаха на съдобния изпит, който трябваше да провери тяхната национална воля и борческа мощ.

Затова, когато чествахме Одринската епопея и Деня на Тракия, чествахме само и единствено онези, които воюваха и умираха за националните идеали, а не онези, които ги проиграха.

Когато в края на март 1913 г., при посещението на една високопоставена делегация от София в освободения Одрин, запитали генерал Георги Вазов, началника на Източния сектор, който оперативно подготвя победния щурм, кому в крайна сметка се пада заслугата за Одринската епопея – на гения на висшите началници или на смелостта и жертвоготовността на войниците, той простиичко отговорил: „У нас беше само командването. Всичко останало е тяхно“.

Поклон пред паметта на българските воини, които с воля, смело сърце, победен дух и жертвоготовност сътвориха Одринската епопея!

Поклон пред паметта на тракийци, които с цената на разорените си домове и безкръстните гробове на своите най-близки платиха чужди политически грехове!

Подвигът и саможертвата на нашите предци, бойната слава на българската армия и героичната история на тракийските българи, триумфът и мъката на националния идеал, символизиращи от датата 26 март – Одринската епопея и Денят на Тракия – ще живеят вечно в националната памет само ако ги помним, тачим и се вдъхновяваме от тях.

Продължение от 1-а стр.

България е била принудена да предприеме извънредни мерки, свързани с големи по размер разходи, за да настани, оземли и осигури поминък на изгнаниците.

Тези резултати не биха били налице, ако турските правителства навремето са спазвали международните договори и не са прокудили българите. Те са класифицирани като бежанци и в международните документи, какъвто е Протоколът на Обществото на народите, с който се отпуска Бежанския заем на България през 1926 г. и в редица закони от вътрешното законодателство по настаняването, оземляването на бежанците и др. Не може да се приеме, че политиката на насилствено обезбългаряване на Източна Тракия и на Мала Азия е покрита с давност.

Днес, повече от един милион българи са наследници или са свързани с тракийските бежанци. Още през 1990 г. Съюзът на тракийските дружества в България (СТДБ) обяви за своя стратегическа цел обезщетението на прокудените от своите родни места тракийци, не само като имуществен проблем, но и като грижа за човешките права, като белег на уважително отношение към историческото ни минало. Проблемът е поставян пред президенти, министър-председатели, председатели на Народното събрание, министри, депутати, политици. Тракийската организация успя да го превърне от национален в международен през 2008 г., когато по нейна инициатива, с помощта на български евродепутати Европейският парламент прие резолюция, с която обвързва членството на Турция в ЕС с обезщетенията за имотите на тракийските българи, т. е. със законните права на наследниците им.

Справедливото решаване на въпроса е отго-

ПОЗИЦИЯ НА ВК НА СТДБ

ворност на държавата и България трябва да го поддържа в дневния ред на отношенията с Република Турция и да настоява за преговори на базата на сключените междудържавни договори, без обвързване с други въпроси на двустранните отношения. Открояването на този въпрос от българска страна не би било недружелюбен акт към Турция, с която нашата държава поддържа добросъседски отношения, а опит да се реши един наболял въпрос в междудържавните отношения.

Спорните и нерешени въпроси от финансов и имуществен характер между България и Турция трябва да бъдат решени в съответствие с принципа на компенсацията и като се определят начините за уреждане на салдото, което ще се установи при преговорите. Държавата трябва да представлява претенциите на гражданите си, без да е необходимо да се доказват правата на отделния собственик по съдебен ред. Проблемите с имотите на тракийските бежанци са предмет на международното публично право, а не на това от частен характер. Те са възникнали в резултат на едностранното неизпълнение на договореностите по Одринското споразумение от 1913 г. и Договора за приятелство от 1925 г, Протокола към него и Конвенцията за установяване. Съгласно тези договори България и Турция са постигнали съгласие на политическа основа да се решават имуществени проблеми чрез преговори. Това е фиксирано в § 3 на Протокола към Договора от 1925 г.

По силата на международното право оцелелите тракийски бежанци и техните наследници не са загубили правата върху имотите си. Като

основа за размера на българските имуществени претенции могат да се вземат имуществените декларации на българските бежанци, попълнени при тяхното оземляване, както и поискания от България бежански заем. Като не желае да обсъжда имуществените претенции на източнотракийските бежанци, турската страна демонстрира липса на политическа воля за решаването на тези открити въпроси, нарушава принципа на реципрочност, който е основен принцип в дипломацията и това обяснява защо компенсацията на наследниците на източнотракийските бежанци продължават да бъде и до днес обект на преговори.

Постигнатото от българските евродепутати през 2008 г. не е доразвито и засега, поне официално, не се поставят проблемите на източнотракийските бежанци. Този въпрос трябва да бъде постоянен в програмите на българските евродепутати.

В продължение на години, в унисон с нееднократно проявяваната толерантност и съпричастие от страна на България с други народи, етноси и религии, СТДБ призоваваше Народното събрание да приеме специална декларация в подкрепа на тракийските българи. Моралното и материално обезщетяване на нашите предци трябва да стане един от важните въпроси на нашето политическо и морално ежедневие. Това е въпрос, който засяга българската история, българското национално достойнство и ангажиментите на българската държава към своите граждани. Това е национална кауза и тя може да бъде спечелена само с общи усилия.

Продължава на 6-а стр.

90 ГОДИНИ ТРАКИЙСКИ ЖЕНСКИ СЪЮЗ

ПЪРВИЯ КОНГРЕСЪТ НА ЖЕНИТЕ ТРАКИЙКИ 28 X 1933 год.

Тракийският женски съюз и Денят на Тракия

Денят на Тракия повече от 100 години се чества от тракийци като ден на освобождението на Тракия, ден на Одринската епопея, в който се почита героизма на българската армия. Създаденото през 1914 г. дружество „Одринска Тракия“ утвърждава датата 26 март за дружествен празник, който започва да се празнува една година след Одринската епопея. През 1920 г. 26 март е утвърден като празник на всички тракийци. В центъра на честванията са жените. В Деня на Тракия жените, облечени в тракийски носии и с цветя в ръце, с песните на женските хорови групи, са душата на празника.

За кратък период от време след 1947 г. като празник на Тракийската организация се чества 19 август – датата на Преображенското въстание, а Денят на Тракия почти не се споменава. Девнадесетият конгрес на СТДБ, проведен през март 1992 г. възстановява традицията 26 март да се чества като Ден на Тракия.

Години наред тракийци сами почитат 26 март като Ден на Тракия и отправят предложения към държавната власт да превърне този ден в официален празник. На 24 март 2000 г. радио „Стара Загора“ излъчва поздравление към тракийци и към всички български патриоти от председателя на СТДБ К. Карамитрев. Успоредно с него е направено и предложение от името на Централното ръководство на

Съюза – Денят на Тракия да бъде провъзгласен от 38-ото Народно събрание за официален български празник. На 26 март с. г. поздравлението и предложението на ЦР на СТДБ са излъчени от Българското национално радио.

На Втория конгрес на възстановения Тракийски женски съюз, проведен през март 2002 г., неговата председателката Петра Мечева предлага да бъде приета Декларация до Министър – председателя Симеон Сакскобурготски относно обявяване на 26 март за официален празник на България. Декларацията, приета от конгреса с пълно мнозинство, посочва аргументите на тракийските жени, с които се обосновава това предложение и приключва с думите:

„Уважаеми Г-н Министър-председател,

Изхождайки от горепосочените факти, Вторият редовен конгрес на Тракийския женски съюз в България представя на вниманието на Министерския съвет предложението 26 март, Ден на Одринската епопея и Ден на Тракия, да се обяви за официален празник на България. Това е денят, в който бе освободена една трета от територията на България. Доводите са неоспорими и проникнати от високо национално достойнство. Очакваме, че ще

уважите патриотичните чувства на българите от Странджа и Родопите, от Беломорска и Одринска Тракия, от Гоцеделчевския край да празнуват целокупно с целия български народ и те своето освобождение.

Трети март и двадесет и шести март са две свещени дати за България.

23 март 2002 г. Втори редовен конгрес на ТЖС в България. гр. Созопол “

На 26 март 2003 г. участниците в Национален тракийски митинг-шествие в Стара Загора, проведен под патронажа на кмета на общината д-р Евгений Желев, отправят апел до министър-председателя Симеон Сакскобурготски, с който искат 26 март да бъде обявен за официален празник на Република България

На 26 март 2004 г. Константин Карамитрев и Петра Мечева изпращат до президента Георги Първанов, до председателя на Народното събрание Огнян Герджиков и до премиера Симеон Сакскобурготски своето поредно предложение за обявяването на 26 март за официален празник и вписването му в официалния национален календар.

През 2003 г. Петра Мечева е избрана за общински съветник и ре-

шава чрез местната власт да се опита да прокара решението на Втория конгрес на ТЖС. Тя продължава много активно да подготвя старозагорската общественост за реализиране на идеята за обявяване на Деня на Тракия за празник на България.

През 2005 г. празникът на Тракия е отбелязан в града на липите с много музика и шествие в присъствието на кмета Евгени Желев и областния управител Мария Нейкова. Поднесени са венци и цветя пред паметника на Капитан Петко войвода и на загиналите в борбите за освобождение старозагорци. В честването вече се включват много старозагорци и празникът се превръща в общоградски.

На 28 януари 2006 г. в Стара Загора се провежда национална конференция с международно участие „Интеграцията на Тракия в рамките на ЕС“ под патронажа и с участието на президента Георги Първанов. Конференцията е организирана от СТДБ с участие на Сдружение на общините „ПОЛИС“ Западна Тракия (Гърция), делегация от Тракийския университет в Одрин, Генералния консул на Република Гърция в България, кметове на общини от Гърция, Турция и България. Изключително високото ниво на конференцията е доказателство за силата и авторитета на

СТДБ и на тракийската организация в Стара Загора.

Петра Мечева преценява, че старозагорската общественост вече е готова да приеме идеята за празника на Деня на Тракия. Като общински съветник, който не е обвързан с никоя партия, тя е успяла да приобщи към каузата голяма част от общинските съветници. В началото на м. февруари тя внася в Общинския съвет на Стара Загора предложение: Общинският съвет на Стара Загора да предложи на Министерския съвет 26 март да бъде обявен за Ден на Тракия. Това предложение е подкрепено от СТДБ. За първи път местната власт взема решение, което изиграва важна роля, за да приеме Министерски съвет предложението на СТДБ и ТЖС за обявяване на Деня на Тракия за официален празник на Република България.

С постановление № 62 от 23 март 2006 г. Министерският съвет обявява 26 март за Ден на Тракия. Постановлението е обнародвано в ДВ бр. 27 от 31 март 2006 г. След четири години упорита работа Петра Мечева е удовлетворена, че решението на Втория конгрес на ТЖС е изпълнено. Денят на Тракия официално е признат от българската държава. Това е сериозна победа за Тракийската организация и за Тракийския женски съюз.

От 2007 г. до днес Денят на Тракия се чества тържествено в цялата страна.

ТРАКИЙЦИ В ГР. СРЕДЕЦ ПОЧИТАТ И ПАЗЯТ СВЯТО ПАМЕТТА

РАДОСТИНА ПРАМАТАРОВА

Отминаха важни, за историята на България и на нашето градче, събития. За тяхното честване, Община Средец организира тържества, в които се включиха и членове на ТД „Лазо Лазов“, гр. Средец.

На 17.02.2023 г. отбелязахме 145 години от освобождаването на Карабунар, днешен гр. Сре-

дец, от турско робство, а на 19-ти февруари – 150 години от обесването на Васил Левски, Апостола на свободата.

Кулминацията беше на 3-ти март, Националният празник на България. Преди 145 години, след пет века робство, името на нашата Родина отново е върнато на картата на света. В знак на признателност, поднесохме цветя и венци пред паметника на загиналите, за свободата на България.

Тракийци в гр. Сливен празнуваха Тодоровден

На 4 март беше Тодоровден, наричан още Конски Великден. Той се отбелязва винаги в първата събота след началото на Великденските пости. Почита се паметта на Св. Теодор Тиран.

На тази дата тракийци от сливенското тракийско дружество посетиха храма Теодор Тиран, намиращ се в местността Селището, край Сливен. Издигнат е от четирима бизнесмени и един художник – всички с името Тодор.

В храма бяха поднесени поздравни и подаръци на именника инж. Тодор Дечев – тракиец, родолюбец и спонсор на дружеството. Сред подаръците бяха Енциклопедия „Тракия“, История на Тракийско дружество „Лазар Маджаров“ и конник-тръбач, олицетворяващ празника.

ТРАКИЙЦИ В ГРАД ХАСКОВО ПРАЗНУВАХА ДЕНЯ НА ЖЕНАТА

На 8 март ТД „Г. Сапунаров“ и НЧ „Тракия.2008“, организираха честване на Деня на жената. Срещата се проведе с жените от Фолклорна група „Тракийска дъга“ и Клуба по художествено слово.

Самодейките от ФГ „Тракийска дъга“, години наред съхраняват и популяризират автентичните тракийски песни, на 8 март пяха за своите майки и баби от Беломорска Тракия. А жените от клуба по художествено слово със своя програма от стихове и сказки направиха честването задушевно и топло.

На всички участнички в празника ръководството на НЧ „Тракия.2008“ подари цветя.

ТРАКИЙЦИ В ГРАД СТАРА ЗАГОРА ПРАЗНУВАХА 8 МАРТ

По инициатива на Клуба на жената-тракийка при Тракийско дружество „Одринска епопея“,

гр. Стара Загора, в лицето на председателката Кирилка Иванова и Иванка Чертоянова, член

на УС на дружеството, бе отбелязан Международния ден на жената, ден на жената-тракийка.

ГЕОРГИ ЙОРДАНОВ ИМА УСЕТ ЗА КОНТРАСТА МЕЖДУ ИДЕИТЕ – УТОПИЧНИ, НО РОМАНТИЧНО-ВЪЗВИШЕНИ

Член-кор. проф. д. н. Иван Гранитски
Иван Гранитски е български журналист,
поет, редактор, критик, публицист изда-
тел и обществен деец. Член на ЦР и ВК на
СТДБ.

Член на Съюза на българските писате-
ли. Редактор и заместник главен редактор
на в. „Пулс“ (1979–1985), заместник гла-
вен редактор на в. „Литературен фронт“
(1985–1991), главен редактор на сп. „Черно
и бяло“ (1991–1992). Генерален директор на
БНТ (1995–1996). Създател и директор на
издателство „Захарий Стоянов“ (1997).

Една от най-знаковите фигури в об-
ществено-политическото простран-
ство на България през последния по-
ловин век несъмнено е Георги Йорданов.
Неговите многопосочни и впечатляващи
лични качества са предизвиквали и уваже-
ние у идеологическите му опоненти, и на-
растващо възхищение сред многобройните
дейци на изкуството, за които той си остава
най-добрият министър на културата на Бъл-
гария през значителен исторически период.

Георги Йорданов е между малцината по-
литически личности, които във вихрите на
социалните разломи и трансформации не
загубиха своите нравствени качества и са-
моуважение, не се прегънаха под натиска
на конформистката политическа конюнк-
тура и не само не предадоха идеите си, но
и продължиха да ги отстояват със завидно
постоянство и упорство. Огромният опит и
впечатления, както и лични приятелства и
контакти с най-ярки български учени, твор-
ци, дейци на спорта, икономисти, общест-
веници и пр. позволиха на Георги Йорданов
да издаде през последните години три книги
под общия надслов „Притаени мигове“. Те
бяха последователно представени в голе-
мия салон на БАН при огромен интерес на
публиката, сред която се открояваха някои
от най-видните български учени и творци,
близки приятели на автора.

Знакови премиери на трите книги бяха

организирани в Сливен, Плевен, Нова За-
гора, Ямбол, Червен бряг и други градове.
Трите тома съдържаха великолепно предго-
вори на писателите Петър Анастасов, Тодор
Коруев и проф. Симеон Янев, които бяха
публикувани в редица електронни и печатни
медии. Междувременно покрай издаването
на трилогията бяха отпечатани и други два
внушителни тома – „Живот на длан. Думи
за Георги Йорданов“ с оценки на водещи
представители на науката, културата, иконо-
миката, спорта и пр. от България и чужбина,
посветени на тази благородна личност в ка-
чеството му на политически деец, държав-
ник и човек на духа.

Споменатите издания бързо се превърна-
ха в библиографска рядкост. Ето защо изда-

телство „Захарий Стоянов“ сега поднася на
българския читател трилогията „Притаени
мигове“ с някои важни добавки – нови есета,
спомени, размисли за творци, учени и дейци
на културата – текстове, не включени в досе-
гашната трилогия.

Ако читателят разгърне страниците на
това внушително издание, ще бъде впечат-
лен от мащабите на интелекта на автора, от
впечатляващата му памет, която му позволя-
ва да поднесе многобройни факти и детайли
около личностите и събитията, за които той
повествува. Но над всичко удивява концеп-
туалното усещане за движението на социал-
ните процеси и тенденции, способността да
се улови духа на времето и да се прозре до
каква степен той владее споменатите лич-

ности и до колко от своя страна те създават
нюансите на историческите трансформации.
До колко те са закономерни и неизбежни и
до колко са подвластни на иронията на ис-
торията, за която говори големият немски
философ Хегел.

Книгата „Притаени мигове“ ни убеждава
с какво постоянство Георги Йорданов годи-
ни наред подчинява своята воля на борбата
за отстояването на националната и социал-
ната идея. Богатата му политическа и дър-
жавническа биография сочи, че той има не-
погрешим усет за контраста между идеите,
които понякога могат да бъдат и утопични,
но романтично-възвишени, както и социал-
ната практика, често пъти спорадично из-
раждаща се в антихуманни експерименти.
Именно защото възпява единството на
индивидуална воля, благородни обществени
цели и стремеж към историческо прозрение,
Георги Йорданов, бидейки един от достой-
ните политици и държавници в продълже-
ние на повече от половин век, в същото вре-
ме е бил и толкова близък до хората на духа.

Тази удивителна книга е своеобразна
рентгенограма на социалния и политически
живот на Отечеството през последните 50 -
60 години. Тя също така добавя талантиви
щрихи и тънки психологически наблюдения
върху личността и творчеството на своите
герои – както вече споменахме стълбове на
българската култура, наука, изкуство, стопан-
ска дейност, спорт и пр. На края трябва
да подчертаем още едно изключително ка-
чество на нашия автор – живото му патриотично
чувство, любовта към бащиното огнище,
майчиния език, родната стряха.

За него Отечеството не е празен звук, как-
то е за мнозина днешни пишман политици,
които нагло и бездарно се подвизават на об-
ществената сцена. Георги Йорданов е искрен
родолюбец по вътрешни подтици, които ид-
ват с нашепването на многовековната родова
памет. Животворното национално чувство е
това, което го зарежда с постоянно енергия
и прави духа му млад и борбен. А това се
отразява и на езика на книгата – пластичен,
богат на метафори и сравнения, боравещ с
великолепното лексикално многообразие на
българския език...

Без съмнение трилогията „Притаени ми-
гове“ на Георги Йорданов ще се превърне в
много ценен документ за времето. Проник-
новените психологически зарисовки на лич-
ностите, портретираните в книгата, сигурно
ще предизвикат задълбочен интерес у бъде-
щите изследователи на това преломно време.

Източник: Епицентър. БГ

ПОЗИЦИЯ НА ВК НА СТДБ

Продължение от 2-а стр.

Във връзка с това
СТДБ настоява:

1. Народното събрание
на Република България
да приеме специална де-
klarация в памет на де-
сетките хиляди българи,
избити и прокудени от
родните им места през
указания период.

2. Истината за тези съ-
бития да влезе в задъл-
жителната програма на
българските учебни заве-
дения.

3. Справедливото ис-

кане за обезщетяване на
тракийските българи да
бъде поставено пред тур-
ската страна на най-ви-
соко ниво и да фигурира
в дневния ред на всич-
ки политически срещи и
разговори с Република
Турция.

4. Правителството да
предприеме категорични
действия за възобнова-
ване на работата на бъл-
гаро-турската смесена
комисия по въпроса за
обезщетяване на наслед-
ниците на тракийските

българи и, в този кон-
текст, за скорошно свик-
ване на междуведом-
ствената работна група с
включване на представи-
тели на СТДБ в нейната
работа.

5. Като приоритетно
направление в усилията
за съхраняване на бъл-
гарската идентичност и
защита на националния
интерес, българските
представители в Евро-
пейския съюз и други
международни органи-
зации системно и по-
следователно да налагат

определението геноцид
за трагичните събития
през 1913 година, да до-
ведат до знанието на
своите партньори и съ-
юзници историческите,
международно-правни и
материални аспекти на
Тракийския въпрос и да
мобилизират подкрепа
за неговото решаване.

Отношението към Тра-
кийския въпрос е мерило
за държавническо пове-
дение и национално дос-
тойнство, важен фактор
за сплотяване на българ-
ското общество.

ЗАСЕДАНИЕ НА ЦЕНТРАЛНОТО РЪКОВОДСТВО НА СТДБ

На 16 март 2023 г. се проведе заседание на Централното ръководство на СТДБ по предварително раздаден дневен ред с приложени материали към него.

Красимир Премянов информира присъстващите, че заседанието има кворум и може да бъде проведено при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане на Позиция на ЦР на СТДБ за 26 март 2023г;

Докладва: Красимир Премянов – председател на СТДБ

2. Обсъждане на предстоящите мероприятия от план програмата на СТДБ

Докладва: Красимир Премянов – председател на СТДБ

3. Обсъждане на темите за предстоящите научни конференции през м. май и през м. август.

Докладва: проф. Васил Проданов - председател на ТНИ

След проведена дискусия, в която участваха проф. Стати Статев, член. кор. проф. Васил Проданов, председател на СТДБ Кр. Премянов, Чавдар Георгиев, член кор. проф. Иван Гранитски, Ст. Начев, Краснодар Беломорски и Кирил Сарджев, се взеха следните

РЕШЕНИЯ:

По т. 1 приема Позиция на ЦР на СТДБ за Деня на Тракия, която да бъде изпратена до всички тракийски дружества и членовете на Върховния комитет. След тяхното одобрение позицията да бъде огласена като документ на ВК на СТДБ.

По т. 2 бяха обсъдени предстоящите мероприятия от План програмата на СТДБ за 2023 г. и бяха препотвърдени отговорниците за всяко от тях.

По т. 3 беше решено, че научната конференция през м. май 2023 г. ще бъде посветена на Лондонския мирен договор и съдбата на Тракия, а научната конференция през м. август, която ще се проведе на Петрова нива - на Парижката мирна конференция, българската национална кауза и тракийският въпрос.

ПОКАНА

Съпредседателите на Тракийски женски съюз към СТДБ свикват заседание на Национален съвет на ТЖС, което ще се проведе на 22.04.2023 г. от 11.00 ч. в гр. Бургас в залата на Морското казино, Приморски парк при следния дневен ред:

1. Отчет за дейността на национално равнище и по места .
2. Приемане на план за работа през 2023 г..
3. Разни

Поканват се да присъстват членовете на Националния съвет, жени, председателки на тракийски дружества и председатели на женски секции към дружествата. В случай, че липсва кворум заседанието ще се проведе един час по-късно на същото място и при същия дневен ред

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честити на рождениците на Съюза през месец април:

Елена Алекова – София..... 3 април 1963 г.
 Донка Янева – София 5 април 1942 г.
 Петър Янков – Перник 6 април 1962 г.
 Васил Михайлов – София 6 април 1938 г.
 Мария Ангелова – Ивайловград..... 10 април
 Мариана Ликова – Кърджали 16 април 1968 г.
 Кирил Киряков – Сливен 17 април 1953 г.
 Георги Георгиев – Исперих 17 април 1947 г.
 Катя Орманова – Карнобат 18 април 1952 г.
 Петър Петров – Велики Преслав..... 27 април 1938 г.
 Роса Ламбова – Сливен..... 27 април 1940 г.
 Веска Димова – Варна..... 28 април 1957 г.

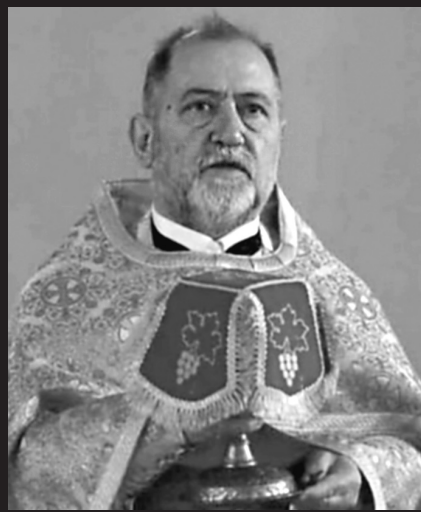
ПРЕДСТОИ РЕМОТ НА ТРАКИЙСКИЯ ПАНТЕОН-КОСТНИЦА В ГРАД МАДЖАРОВО

Съюзът на тракийските дружества в България, ТД „Г. Сапунаров“, гр. Хасково и ТД „Бойко Чавдаров“, гр. Харманли поемат инициативата за ремонт на купола и парковото пространство около Тракийския пантеон-костница в град Маджарово.

Благоустрояването ще се осъществи в две насоки - подмяна на корозирани елементи от оградната мрежа, боядисване, почистване и подмяна на купола на пантеона-костница с нов – тип златен титан. За целта инициаторите на начинанието са подкрепени от

местни дарители, един от които е бизнесменът Веско Недев и тракийски потомци от Хасково и Харманли. Продължава набирането на средства за обновление на купола на пантеона, който сега е ламаринен, с покритие тип златист титан.

In Memoriam

Напусна ни отец Александър Чъкърък, член на ВК на СТДБ

С прискърбие и болка научихме вестта за внезапната кончина на отец Александър Чъкърък. Безкористно и беззаветно предан на българската кауза, той ще остане в сърцата ни и в летописа на тракийското движение с примера, който оставя за поколенията.

Отец Чъкърък е роден в Одрин в семейството на родолюбивите българи Филип и Елена Чъкърък. Завършил е българското училище „Петър Берон“ в Одрин и семинария в Пловдив. Има диплома за магистър по богословие от Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Ръкоположен е за свещеник през 2001 г. и от 2003 г. служи в църквата „Св. Георги Победоносец“ в Одрин, Турция. Той и неговият баща Филип Чъкърък десетки години доброволно поддържат и стопанисват българската църква в Одрин.

Двамата организират българската общност и изтъкнати общественици от Одрин за опазването и реставрирането на храма.

Отец Чъкърък работеше неуморно за запазване и укрепване на устоите на християнската вяра и традиции. Под негово ръководство на 6 и 21 май всяка година в града се стичат стотици тракийци и граждани за храмовите празници на църквите „Св. Георги Победоносец“ и „Св.св. Константин и Елена“.

С активното съдействие на отец Чъкърък през 2008 г. към храма „Св. Георги“ е открит филиал на читалище „Просвета – 1870“ в Свиленград, което се нарича Българско народно читалище „Просвета“. В него много деца изучават български език.

Като член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България отец Чъкърък работеше всеотдайно за защита на българщината и тракийската кауза.

Той беше предложен за удостояване с орден „Св. св. Кирил и Методий“ първа степен от СТДБ, за големите му заслуги за опазване на българското културно и историческо наследство. На 15 февруари т.г. на тържествена церемония в Гербовата зала на президентската институция Президентът Румен Радев удостои отец Александър Чъкърък с орден „Св. св. Кирил и Методий“ първа степен.

Отец Чъкърък беше наш съмишленик, личност, уважавана и ценена заради своята честност, почтеност, принципност и борбен дух в защита на тракийската кауза и българщината.

Поклон пред светлата му памет!
 Съболезнования на роднините и близките.

Кр. Премянов,
 Председател на СТДБ

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96 Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; [Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
 СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
 Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044; Златка Янева (Сливен) – 0897601560; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

КОЙ ВСЪЩНОСТ ДЕЗИНФОРМИРА „ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ОБЩЕСТВА“?

ПРОФ. Д-Р НИКОЛА АВРЕЙСКИ

ПО ПОВОД ОТКАЗА НА БНТ ДА ОТРАЗИ ПОХОДА ЗА МИР

Въпросът за дефицита на демокрация в „демократичния Запад“ бе поставен по един изключително оригинален начин от духовния учител на Оруел – британския писател и публицист Олдъс Хъксли. В научната си фантастика „Прекрасният нов свят“, написана през 1931 г. (1) Хъксли описва света на бъдещето след седем века като „благоденстващо тирания на Утопията“ – една Световна държава с Център в Лондон, функционираща под мотото „Общност, Еднаквост, Устойчивост!“. Централно място в столицата заема 60-етажният Дом на пропагандата, в който се помещават печатниците, офисите на най-големите вестници, многобройни пропагандни служби, научноизследователски лаборатории и звукоизолирани кабинети. В Дома на пропагандата е и Институтът за емоционално инженерство, регулиращ употребата на Идеален наркотик, който създава радостно настроение, възбужда и предизвиква приятни халюцинации.

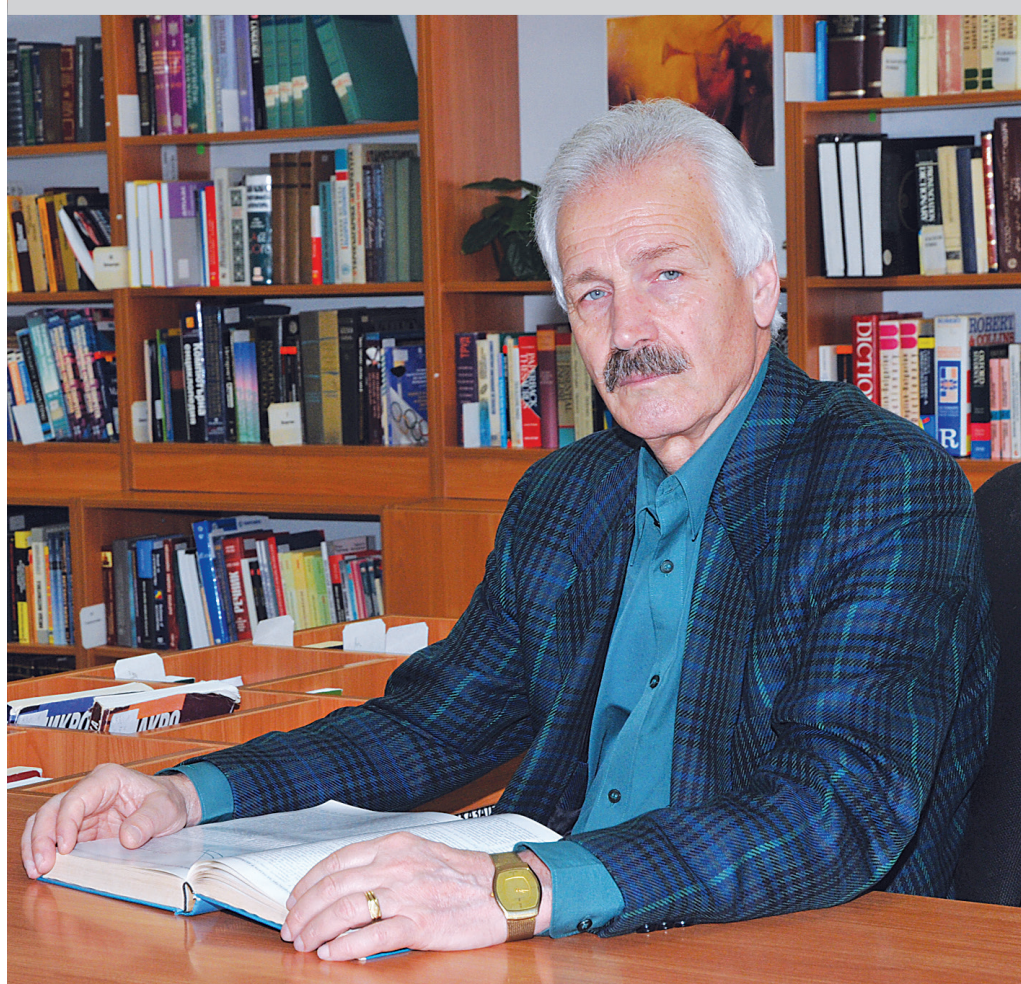
Друга възлова структура е 34-етажният Главен лондонски център за инкубация и обучение, произвеждащ стандартни мъже и жени в еднородни партии по касти и обучаващ ги по Елементарно класово съзнание по Внушения на Държавата и по метода „шестстотин и две хиляди и четиристотин повторения създават една истина“.

Преподаването на история е забранено – дори се води методична кампания срещу Миналото, след като отдавна са взривени историческите паметници, затворени са музеите, от библиотеките са иззети всички стари книги и са задушени с отровни газове почитателите на културата. Недопустимо в обучението е също изкуството, което е „несъвместимо с щастието“. Регулирането на отношенията в Световната държава се осъществява от администрацията на Главния предупредител и Управлението на десетте Вселенски Контролори. Всяко отклонение от „стандартното инфантилно благоприличие“ се наказва с преминаване през Центъра за преобучение на възрастни или с преместване от Центъра в някой Подцентър. Най-голямото предизвикателство пред Световната държава е науката, тъй като тя е „опасна“ със стремежа си към разкриване на истината, която е „заплаха“ за Обществото. Затова тя най-предпазливо се държи на синджир и с намордник. Задължение на всеки Вселенски Контролор е да не допуска публикуването на „еретични по отношение на сегашния порядък“ творби. Всеки враг на Обществото, рушител на неговите Устои, на всеобщия Ред и заговорник срещу самата Цивилизация подлежи на изолиране в непристъпни острови.

В предговора си към второто издание на книгата, написан през 1946 г., Хъксли отбелязва как пророчествата в нея са започнали неочаквано бързо да се сбъдват: „Твърде вероятно е всички правителства в света да станат в по-голяма или по-малка степен изцяло тоталитарни“ и вече „изглежда напълно възможно този ужас да се стовари върху нас и след по-малко от век“ (2).

Хъксли написа „Прекрасният нов свят“ по времето на фашистка Италия и болшевишкия Съветски съюз, а предговора си към второто издание на своята книга – след разгрома на фашизма и нацизма, но той нямаше предвид тоталитарните режими, а **обезпокоителния развой на социалните процеси в демократичния Запад.**

В началото на XXI в. най-известният американски политически дисидент – проф. Ноам Чомски, написа блестящата си книга „Необходими илюзии“ с показателното подзаглавие „Промиване на мозъците в демократичните общества“ (3). Анализирайки механизма на функциониране на американската демокрация, авторът обръна внимание, че на практика едва около 20% от гражданите са сравнително образовани и донякъде активни в общественния живот. Оста-

налите 80%, наречени от носителя на престижната награда „Пулицър“ д-р Уолтър Липман „наблюдатели на действителното“ и „изумена гълпа“, се поддържа от масмедияте – жълтата преса, телевизията, спортните тържества, светските суматохи и други. Целта е отклоняване на вниманието на масите от политиката и възпитаване на пасивност, подчинение на властите и други „ценности“: *алчност, лично благополучие, без жалост към нищите, страх от въображаеми врагове и прочие. Важното е „стадото“ да не преодолее „изумлението“ си и да не започне да умува за света, което е нежелателно, защото може да му се прииска да го промени.*

Използвайки лостовете на НАТО, англосаксонците упорито прокараха тази своя медийна политика в своите западноевропейски съюзници, а след рухването на Берлинската стена – и в източната част на Европа. **Англосаксонският контрол над Европа вече не е само военен, политически, икономически и финансов, но и медийен. Понастоящем контролният пакет акции на „Евроюз“ и 80% от европейските медии са в ръцете на неевропейци.**

Вече едва ли има европейска страна, в която водещи интелектуалци да не са били камбаната за тревога от заплашителното разпространение на тази англосаксонска зараза. Все пак ще посочим бляскавия анализ „Машина за втеляване“ на професора в Университета „Стендал“ – Гренобъл-3 Пиер Журд (4).

Медийната среда в съвременна България също се влошава, след като „свободните медии“ се заеха усърдно с осъществяване на втъпленото тихомълком от външните им господари и техните български слуги „призвание“ не да мислят, а да попречат и на зараждащото се гражданско общество у нас да мисли, ползвайки целия арсенал на апробираната отдавна на Запад технология за промиване на мозъците. Нещата стигнаха до там, че уважаваният писател проф. Боян Биолчев привлече вниманието върху ролята на медиите в „опростачването“ на нацията, а един от най-популярните български журналисти Кеворк Кеворкян в своите анализи наблегна на онази „продажност, която увони медийната ни среда“ и констатира: „Брадъризацията съсипе методично всичко.“ Самият председател на Съюза на българските журналисти Снежана Тодорова открито призна, че **съвременната ни журналистика не е на дъното, както някои си мислят, а „под дъното“.** Медийната дезинформация достигна такива размери, че друг голям интелектуалец неотдавна в неформална среда сподели: „Господи, никога не съм си

представял, че ще търся руски медии, за да разбера какво действително се случва по света!“.

След началото на военния конфликт в Украйна, всъщност прокси война на предвождания от САЩ „колективен Запад“ срещу Русия, бе открит и **медийен фронт.** Под прикритието на борба срещу руската „дезинформация“ глашатаята на „свободата на информацията“ от близкото минало закриват руски медии, щателно надзират социалните медии, шпионират личните контакти на всеки един заподозрян, предприеха дори показни арести и съдебни процеси срещу лидерите на онази част от обществото, която иска **(и е в правото си!)** да разбере и руската истина за конфликта в Украйна.

Използвайки комфортния си монопол, инсталираните от евроатлантите ръководители на новинарските блокове в националните ни медии **вече не ни информират, а арогантно ни налагат една сглобена в англосаксонските аналитични и разузнавателни центрове система от лъжи, натрапвани като безусловни истини.** Те не ни информират, а са прегърнали с типичното за част от българската интелигенция раболепие възложената им отговорна мисия да ни дезинформират, т.е. да обслужват чинно българската колониална администрация и техните извъневропейски метрополии.

Последното неопровержимо доказателство за тази медийна дезинформация даде **(не)отразяването в националните електронни медии на проведения вчера поход за мир в столицата и в девет други градове на страната.** Нека поясня: става дума за най-голямата през 34-годишния български преход масова демонстрация на зараждащото се гражданско общество у нас. За онези, които ще оспорват тази оценка, ще напомня, че демонстрациите за сваляне на социалистическите правителства на Луканов и на Виденов бяха акции на партийната опозиция, щедро подпомогнати и финансирани от западните ѝ покровители. Докато походът за мир от 12 март 2023 г. бе организиран от Българския национален съвет за мир със съдействието на двадесетина граждански организации, **без никаква организационна и финансова подкрепа отвън.**

Походът за мир в София стартира с **митинг, изпълнил целия площад пред НДК.** Вееха се множество знамена – българското и възрожденското „Свобода или смърт!“, разпнати бяха много транспаранти с голямо разнообразие от надписи против въвличането ни в тази чужда на България и на Европа война. Макар да бе проведен в обстановката на предизборна кампания, никой от десетина ратори не си позволи да агитира събралата се респектираща маса от български граждани за кого да гласува. По един доста убедителен начин бяха коментирани всички предприети до сега стъпки към въвличането на България във войната: зле прикритата военна помощ на правителството на Петков, решението на 48. Народно събрание за оказване на военно-техническа помощ на Украйна, промята в Закона за отбраната и въоръжените сили, приета в последния ден от работата на парламента и подписан от Президента, трикратните указания до военните окръжия спешно да актуализират списъците за мобилизация, първите привиквания там на запасни, както и предложението на МОН за въвеждане на военно обучение за учениците от 10 и 11 клас, което те автоматично ще влязат в мобилизационния резерв на Министерството на отбраната. **И от трибуната на митинга, и от транспарантите, и със спонтанните възгласи бе заявена твърда воля да бъде спряна всякаква помощ за Украйна и да не бъде допуснато изпращане там на българските мъже – наши деца, съпрузи, бащи, братя, приятели – да гинат в името на болни англосаксонски амбиции, наложени на Западна и особено на Източна Европа.**

Продължава в следващия брой